

Oskar Stollberg (†)

**Provo de ŝaka vortaro –
ĉ. 150 nocioj pri la „reĝa ludo“
stato 1993**

Berlino 2006

Serio: Pekoteko-terminaroj 1

Oskar Stollberg (†). Provo de ŝaka vortaro - ĉ. 150 nocioj pri la „reĝa ludo“, stato 1993. Berlino 2006.
Kontakto Bernhard.Pabst[ĉe]gmx.de (anstataŭigu [ĉe] per @)

Enkonduko

La „provo de ŝaka vortaro“ de Oskar Stollberg (†) [stol] estis malgranda terminara projekto, kiu naskiĝis en Esperanta Ŝaka Ligo Internacia (EŜLI). La malneto estis alsendita al mi per tajpitaj folioj. En 1992 mi nove klavis ĉion laŭ la formo de la iama „Perkomputora Termino-Kolekto“ (Pekoteko) per tre simpla frua komputoro „IBM XT“ kaj „fosila“ programo „WordPerfect“. Nek la maŝino, nek la softvo estas hodiaŭ ankoraŭ uzitaj. Post multaj jaroj mi tial konvertis ĝin al hodiaŭa standardo de 2006. Pro la multaj specialaj simboloj kaj pro tempo-manko mi tamen rezignis pri kelkaj grafikaj eroj de Pekoteko, evoluigita de iama Akademiano Rüdiger Eichholz (†) [ei], kiu krome verkis i.a. la Sliparan Vortaron (senkomputora antaŭulo de Pekoteko), kun ekipo tradukis la Esperantan Bildvortaron (aperis en 1988) kaj iniciis la projektegon Multlingva Elektronika Vortaro (MEVo). La UDoKo-klasifo pri ŝako tradukis sinjoro Eichholz.

La elektronika formo de la malneta ŝaka terminareto poste estis dissendita al kelkaj interesatoj pri tiufaka terminologio per diskedoj. Krom Eichholz kaj mi mem [pb] – ambaŭ laikuloj pri ŝako - precipe Dan Maxwell [dmx] prikomentis kaj fake multe plibonigis ĝin, ekz-e per pli trafaj difinoj.

Tamen – oni nepre atentigu pri tio - ĝi estas ankoraŭ malneto, kiun oni devus plurilate kritike trarigardi. I.a. mankas ankoraŭ la internaj referencoj, la lingvo- kaj UDoKo-indeksoj, kiuj estas tre helpaj por kontroli, ĉu oni iom konsekvence uzis terminojn. Ili ja estis facile fareblaj per la malnova programo, sed – ho ve – ne plu per mia nuna. Kaj la UDoKo-numerojn - {U1} - kaj la simbolojn de la Kanada Terminologia Datumbanko - {T1} - Ak. Eichholz aldonis. Ankaŭ pri la listo de la mallongigoj mi tie ĉi rezignas. Vi trovas ilin en la libroforma eldono de „Plena Pekoteko 1985-1990“, eldonita en Bailieboro, Ontario de sinjoro Eichholz.

Malgraŭ ĉiuj ĉi avertoj, la verketo tamen eble inspiras jen kaj jen novan „generacion“ de terminaristoj. Jen la ĉefa kialo, ke mi denove disponas ĝin al la publiko, esperante ke ĝi trovos bonvolan, fake kaj terminike spertan „poluranton“. Krome eble la iamaj diskutoj (ekz-e ĉu enkonduki novan terminon „feldo“?) estas ankoraŭ instruaj. Laste, sed ne plej malgrave mi tiel volas kapkliniĝi antaŭ niaj iamaj aktivuloj, kiuj jam ne plu estas inter ni.

Bernhard Pabst, Berlino en Septembro 2006

Ŝakaj terminoj laŭ UDoKo-Klasifo

794.10	Ĝeneralaĵoj	794.133	Movoj
794.11	Lud-reguloj	794.134	Pozicioj
794.12	Lud-ekipaĵo	794.135	Fazoj
794.121	Ŝak-figuroj	794.14	Ekzercoj
794.122	Ŝak-tabuloj	794.15	Strategio kaj taktiko
794.123	Alia ekipaĵo	794.16	Elektronika ŝako
794.13	Lud-manieroj	794.17	Ludantoj
794.131	Lud-variantoj	794.18	Solludo, teama ludo, teleludo
794.132	Formacioj	794.19	Turniroj

Provo de ŝaka vortaro 1993

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} al/o <9> *a
{de1} Flügel *m* *b
{en1} wing *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Vertikala duono de la ŝak-tabulo dekstra aŭ maldekstra (dam--o kolonoj a-d, reĝ--o e-h). *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-101

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} analiz/o <4> *a
{de1} Analyse *f* *b
{en1} analysis *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Preciza esploro de la daŭrigoj de ŝak-movoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-102

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} antaŭen'puŝ/o *a
{de1} Vorstoß *m* *b ??
{en1} advance *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Puŝo precipe per peonoj antaŭen en la kontraŭ-ulan regionon. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-103

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.135
{T1} LID
{eo1} antaŭ'est/o *a
{de1} Vorsprung *m* *b
{en1} advantage *c
{fr1} avantage *m* *c

(En ŝak-ludo:) Fazo, en kiu unu ludanto havas avantaĝon kontraŭ la alia. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-104

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} antaŭ'kalkul/o *a

{de1} Berechnung *f* *b
{en1} calculation
{fr1} calculation *f*
(En ŝak-ludo:) Antaŭa kalkulo de movaro farota. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-105

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} antaŭ'posten/o *a
{de1} Vorposten *m* *b ??
{en1} centralized piece *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Peco lokita en la antaŭo de atako aŭ agresiva formacio, figuro, precipe ĉevalo, lokita en la kontraŭula regiono kaj apogita de turo en libera kolono kaj de peono aŭ peonoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-106

Rim: ei: Neklara difino. «92-11-26»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} arbitraci/i <2> *a
{de1} Schiedspruch *m* *b
{en1} arbitration *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Juĝi staton de partio laŭ ebleco de gajno aŭ remio. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-107

Rim: pb: {eo1} estas verbo kun kiu ne kongruas la substantivaj {de1} k {en1}. «93-06-08»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} arok/i <1> *tr* *a
{de1} rochieren *b
{en1} castle ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Movi reĝon kaj turon samtempe el origina star-loko tiel ke la reĝo unue iras du paŝojn kaj la turo transsalte estas metata sur la feldon (90/145) tuj apud la reĝo.

La ~o estas ebla nur, se 1. reĝo kaj turo ankoraŭ ne moviĝis; 2. la reĝo kaj la de ĝi transsaltota feldo ne staras en ŝako; 3. la feldo inter reĝo kaj turo estas liberaj de propraj kaj malamikaj figuroj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-108

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} arok/et/o *a
{de1} kurze Rochade *f* *c
{de2} kleine Rochade *f* *b
{en1} kingside castling *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Mallonga aroko, dum kiu la reĝo moviĝas al la dekstra (reĝa) alo, kie troviĝas nur du feldoj inter la reĝo k la dekstra turo (notacio: 0-0). *b laŭ *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-109

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} arok/eg/o *a
{de1} lange Rochade *f* *c
{de2} große Rochade *f* *b
{en1} queenside castling *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Longa aroko, dum kiu la reĝo moviĝas al la maldekstra (dama) alo, kie troviĝas tri feldoj inter la reĝo k la maldekstra turo (notacio: 0-0-0). *b laŭ *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-110

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} atak/i <5> *a
{de1} angreifen *b
{en1} attack ∞ to *c
{fr1} attaquer *c

(En ŝak-ludo:) Endanĝerigi pecon je kapto per la sekventa movo aŭ endanĝerigi certan regionon aŭ peco-formacion per tre minacaj movoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-111

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} atak/o <2> *a
{de1} Angriff *m* *b
{en1} attack \mathbb{N} (noun)i *c
{fr1} attaque *f* *c

(En ŝak-ludo:) Celdirektita aplikado de figuroj

kaj peonoj kontraŭ malamika pozicio. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-112

Rim: dmx: Kial necesas havi kaj la verbon kaj la substantivon por la sama radiko? Se tio ja necesas, restas multe da laboro rilate al aliaj radikoj. «93-05-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} advers/a atak/o *a
{de1} Gegenangriff *m* *b
{en1} counterattack *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Strategia metodo, kiu en moderna ŝako estas la ĉefa rimedo de la nigrulo (...)

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-113

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} du/obl/a atak/o *a
{de1} Doppelangriff *m* *b
{en1} double attack *c
{fr1}

Elemento de la ŝak-taktiko: unu movo minacas plurajn pecojn. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-114

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} minoritat/a atak/o *a
{de1} Minderheitsangriff *m* *b
{en1} minority attack *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Strategia atako de malgranda nombro da peonoj sur alo kontraŭ pli granda adversa peon-ĉeno. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-115

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} avanc/o <3> *a
{de1} Aufstieg *m* *b
{en1} advance *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Promociiĝo (90/224) en turniro. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-116

Rim: ej: Ĉu vere temas pri 92/ŝak-224? «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} avantaĝ/o <2> *a
{de1} Vorteil *m* *b
{en1} advantage *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Supereco materia aŭ pozicia. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-117

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.18#
{T1} LID
{eo1} parti/o kun avantaĝ/o *a
{de1}
{en1} game at odds *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Unu ludanto antaŭ la komenco de partio donacas pecon al kunludanto supozata malpli lerta. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-118

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} bar/i <3> tr *a
{de1} blockieren *b
{en1} block ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ien meti pecon por malhelpi movon de alia peco, ankaŭ por interrompi la vojon de figuro kun grava lud-kapablo aŭ malgrandigi efiko-sferon de iu peco. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-119

Rim: pb: Kio estas la diferenco al «bloki <8>» (92/ŝak-122)? «93-06-08»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} advers/a bat/o *a
{de1} Widerlegung *f* *b
{en1} refutation *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Taktika rimedo, kiu en la defendo detruas la planon de la adversulo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-120

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#

{T1} LID
{eo1} blank/ul/o <3> *a
{de1} Anziehender *m* *b
{de2} Weiß *b
{en1} white *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Gvidanto de blankaj pecoj. Kp.: nigrulo (./...). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-121

Rim: ej: Ĉu ne "movanto" ? «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} blok/i <8> tr *a
{de1} blockieren *b
{en1} blockade *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Bari pecon, movon, vojon, speciale uzata pri blokado de ≈libera peono (89/217) per iu figuro sur la feldo (90/145) tuj antaŭ la peono. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-122

Rim: pb: Ĉu {en1} ne estas substantivo, dum {eo1} estas verbo? «93-06-08»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} board/i <2> *ntr* *a
{de1} konsolidieren *b
{en1} consolidate ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Celi per movaro eviti danĝeron kaj per kvietaj movoj solidigi aŭ ali-aranĝi la pozicion (./...). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-123

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} breĉ/o <4> *a
{de1} Bresche *f* *b
{de2} Riß *m* *b
{en1} breach *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Penetro tra muro de peonoj tra interligo de pecoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-124

Rim: ej: Neklara difino. «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID

{eo1} cel/i <4> tr *a
{de1} zielen (auf) *b
{en1} aim ∞ to *b
{fr1}
(En ŝak-ludo:) Peni por atingi deziratan atakon,
fazon, direkta pecon kontraŭ iu alia. *a
Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-125

Rim: ei: Neklara difino. «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} centr/i <4> tr *a
{eo2} centraliz/i <2> tr *a
{de1} zentrieren *b
{en1} centralize ∞ to *c
{fr1}
(En ŝak-ludo:) Meti pecojn tiel, ke oni estras la
centron. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-126

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.1##
{T1} LID
{eo1} cert/ig/i <3> tr *a
{de1} unterstützen *b
{en1} support ∞ to *b
{fr1}
(En ŝak-ludo:) Fari certa la pozicion, star-lokon
de iu peco. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-127

Rim: ei: Neklara difino. Kion signifas "certigi" ĉu
sekurigi?

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} ĉeval/o (2) *a*b
{de1} Springer *m* *d
{en1} knight *c
{fr1} cavalier *m* *ĉ
Figuro en ŝak-ludo. EB 265/11. *a
Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c DB-En; *ĉ DB-Fr; *d DB-
De;

92/ŝak-128

Rim: ei: Utilus indiki, kiujn movojn ĝi rajtas fari. «90-
09-06»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} dam/o (5) *a*b
{de1} Dame *f* *d
{de2} Königin *f* *d
{en1} queen *c

{fr1} dame *f* *ĉ
(En ŝak-ludo:) La plej potenca figuro, kiu rajtas
iri sur
ĉiuj feldoj (90/145) sed ne povas salti kiel ĉevalo. EB
265/9. *a
Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c DB-En; *ĉ DB-Fr; *d DB-
De;

92/ŝak-129

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} defend/o <3> *a
{de1} Verteidigung *f* *b
{en1} defense *c
{fr1} défense *f* *c
(En ŝak-ludo:) Kontraŭago al atako. *a
Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-130

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} de'kovr/o *a EVIT *c
{eo2} mal'kovr/o *c
{de1} Abzug *m* *b
{en1} discovery *c
{fr1}
(En ŝak-ludo:) Formovo de peco, kiu kovras
alian pecon,
tiel ke tiu lasta post la formovo povas ŝakigi (89/252).
*a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-131

Rim: dmx: "de'kovr/o" ne donas la g^hustan senson. «93-
06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} desperad**/o *a
{de1} Desperado *m* *b
{en1} desperado *b
{fr1}
(En ŝak-ludo:) Perdota peco, prefere peono, kiu
en

malespera situacio sin oferas per movo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-132

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} dev/ig/i <2> tr *a
{de1} zwingen *b
{en1} force ∞ to *b

{fr1}
(En ŝak-ludo:) Kaŭzi neeviteblajn movojn. *a
Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-133

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} diagonal/o (2) *a*b
{de1} Diagonale *f* *c
{en1} diagonal *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Oblikva linio sur la tabulo iranta tra vico da samkoloraj feldoj (90/145). *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c pb; *ĉ dmx;

92/ŝak-134

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.123
{T1} LID
{eo1} diagram/o <4> *a
{de1} Diagramm *n* *b
{en1} diagram *c
{fr1}

Ilustraĵo, kiu montras pozicion (../...) en ŝak-ludo. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-135

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} dilem/o <2> *a
{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Serio de dekovraj (90/131) ŝak-movoj kun mat-rezulto. *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-136

Rim: dmx: Laŭ mi kaj PIV tiu vorto ne havas la senson donitan. «93-06-08»

{U1} 794.131
{T1} LID
{eo1} dis'volv/o *a
{de1} Entwicklung *f* *b ??
{en1} development *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Komencaj movoj de la evoluo. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-137

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} efik/o-sfer/o *a
{de1} Einflussbereich *m* *b
{en1} range *b
{en2} sphere of activity *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Sfero, parto de tabulo, en kiu la forto de iu peco plej amplekse efikas. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-138

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} egal/ig/i <2> *a
{de1} ausgleichen *b
{en1} equalize ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Movi tiel, ke la forto-stato de la ambaŭflankaj pozicioj estas egalvalora. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-139

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} ekspozici/it/a pec/o *a
{eo2} mal'ŝirm/it/a pec/o *a
{de1} bloßgelegte Figur *f* *b
{en1} exposed piece *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Facile minacebla peco. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-140

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} embusk/o <3> *a
{de1} Falle *f* *b
{en1} trap *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Planita movo kun la intenco delogi la kontraŭulon al eraro. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-141

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.14#
{T1} LID
{eo1} etud/o (3) *a*b
{de1} Studie *f* *c
{en1} study *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Artefarita aŭ el partio estiĝinta formacio de pecoj kun la tasko provi la plej mallongan vojon al gajno aŭ remio. *a

(En ŝakludo:) artefarita formacio de pecoj donanta specifitan taskon al solvantoj. Plej ofte: trovi la plej mallongan vojon al gajno aŭ remio. *c

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c dmx;

92/ŝak-142

Rim: dmx: Mi opinias la duan difinon pli trafa. «93-06-08»

{U1} 794.13#
{T1} LID
{eo1} evolu/o <3> *a
{de1} Entwicklung *f**b
{en1} development *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Disvolvado de la pecoj el iliaj originaj

lokoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-143

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} falang/o <5> *a
{eo2} du/op/o *b
{de1}
{en1} duo *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Paro da peonoj samkoloraj, kiuj staras unu apud la alia sur sama vico. Ili havas grandan rezisteblon defendante kvar feldojn (90/145) antaŭ si kaj povas laŭbezone antaŭen iri gardantaj unu la alian kaj se eble ree estiĝi falangan pozicion. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-144

Rim: dmx: "duopo" estas pli specifa ol "falang/o", kiu laŭ PIV povas esti pli da peonoj ol du. Por la germana termino necesas serĉi en 'Die Kunst der Bauernführung' de Hans Kmoch, sed mi havas nur la anglan version de la sama libro. «93-06-08»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} feld**/o *a
{eo2} ĉel/o (6) *b*c
{eo3} kamp/et/o *ĉ
{de1} Feld *n* *ĉ
{en1} square *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) La malgranda kvadrato de la ŝak-tabulo. EB265/2,3 *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c EB; *ĉ dmx;

92/ŝak-145

Rim: dmx(93-06-08): La radiko "feld" ja ekzistas en Esperanto, sed nur en la vorto "feldmarŝalo", tial la donita solvo verŝajne estas taŭga.

pb: Ankaŭ mi dubas, ĉu la ne-PIV-a vorto «feldo» necesas. Kial ne sekvi la lingvo-uzon de PIV ({eo2})? «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} pro'fuĝ/a feld**/o *a
{de1} Fluchtfeld *n* *b
{en1} flight square *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Feldo (90/145), kien oni povas fuĝi en okazo de minacanta danĝero. Tipa ~ estas aertruo (./...) por la reĝo; peono movas el ≈ sub aroka pozicio (./...). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-146

Rim: ej: Difino neklara, "movas" bezonas objekton. «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} fianket**/i *a
{de1} fianchetieren *b
{en1} fianchetto ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Evoluigi la kurieron flanken anstataŭ mezen (unufanka ~o, duflanka ~o). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-147

Rim: ej(90-09-06): Ĉu ne temas pri tajp-eraro: anstataŭ fĭanketi devus esti flanketi?

dmx: «flankigi» ŝajnas al mi tro ĝenerala. Tiu vorto havas la specifan signifon: meti la kurieron sur g2 aŭ b2 (blankulo), aŭ g7 aŭ b7 (nigrulo) por kontroli la longan diagonalon. «93-06-08»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} figur/o <6> *a
{eo2} ŝak-figur/o *b*c
{de1} Offizier *m* *ĉ
{en1} back rank piece *c**
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ĉiu ŝak-peco krom la peono. EB 265/4,5. *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c EB; *ĉ dmx;

92/ŝak-148

Rim: dmx: La angla vorto "piece" inkludas la peonojn.

«93-06-08»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} figur*/eg/o *a
{de1} schwere Figur *f* *b
{en1} major piece *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Damo aŭ turo. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-149

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} figur/et/o *a
{de1} leichte Figur *f* *b
{en1} minor piece *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Malpeza figuro. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-150

Rim: ei: Pli detala difino estus dezirinda.

«90-09-06»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} flank/o <8> *a
{de1} Flügel *m* *b
{en1} side *b
{en2} wing *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Vertikala duono de la tabulo (dam~o, reĝ~o).

*a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-151

Rim: pb(92-11-26): Kio estas la diferenco al «alo»

(92/ŝak-101)?

dmx: Ŝajnas al mi ke "alo" kaj "flanko" estas sinonimoj.

«93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} fork/o <4> *a
{de1} Gabel *f* *b
{en1} fork *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Duobla minaco per peono, kiu samtempe atakas du kontraŭulajn figurojn. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-152

Rim: dmx: Laŭ mi la difino estas pli vasta: duobla minaco per

peono aŭ ĉevalo. «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} fokus/o <4> *a
{de1} Fokus ?? *b
{en1} focus ?? *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Feldo (90/145) tuj apud la reĝo, el kiu la kontraŭula damo povas ŝakigi aŭ matigi la reĝon. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-153

Rim: dmx: Tiu termino estas ne konata al mi. «93-06-08»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} gambit/o (1) *a*b
{de1} Gambitt *n* *c
{en1} gambit *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ofero de peono en la malfermo cele de rapida atakeblo. *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c pb;

92/ŝak-154

Rim: dmx: Denove la difino ne estas sufiĉe vasta. La ofero povas esti pli ol unu peono au eĉ figuro. «93-06-08»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} advers/a gambit/o *a
{de1} Gegengambit *n* *b
{en1} countergambit *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Respondado de malferma gambito per adversa ofero. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-155

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} gajn/o <4> *a
{eo2} venk/o *b
{de1} Sieg *m* *b
{en1} win *b
{fr1} victoire *f* *b

(En ŝak-ludo:) Rezulto de partio, en kiu la kontraŭulo devas rezigni aŭ estas matigita. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-156

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133

{T1} LID
{eo1} gard/i <8> tr *a
{de1} decken *b
{en1} guard ∞ to *b
{en2} protect ∞ to *b
(En ŝak-ludo:) Ŝirmi, protekti pecon (./...) per alia por certigi la pozicion (./...). *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-157

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} super'gard/i tr *a
{de1} überdecken *b
{en1} overprotect ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Gardi strategie kaj pozicie gravan pecon per pli da peonoj ol estas bezonata pormomente, por povi tutcerte konservi la gravecon kaj la forton de la koncerna peco aŭ feldo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-158

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.10#
{T1} LID
{eo1} glos/i <2> tr *a
{de1} Kommentar geben zu *b
{en1} comment on ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Fari notojn pri valaro de movoj analizante la eblojn. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-159

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} hebl**/i ntr *a
{de1} hebeln *b
{en1} create a lever ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Fari peon-movon tiel, ke la peono en proksima movo povas preni kontraŭulan peonon kun la celo oferi sian. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-160

Rim: ei(90-09-06): Neklara difino.

dmx: La radiko "hebli" estas nek en PIV nek en aliaj vortaroj, en kiuj mi serĉis, sed ankaŭ ne estas facile krei esprimon kun tiu speciala signifo per agnoskitaj radikoj. <93-06-08>

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} iniciat/o <2> *a
{eo2} iniciativ/o *b
{de1} Initiative *f* *c
{en1} initiative *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ebleco trovi ideon efektiviĝi planon aŭ direkti la ludon laŭ sia bon-trovo. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx; *c pb;

92/ŝak-161

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} intuici/o <2> *a
{de1} Eingebung *f* *b
{en1} intuitive insight *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Integrativa (./...) momento en kiu ekaperas nova ideo, kombinacio aŭ varianto. *a

(En ŝakludo:) Scio senpere kvazaŭinstinkte akirite de la spirito sen bezono de rezonado aŭpruvo. *c

Fon: *a EŜLI; *b dmx; *c PIV;

92/ŝak-162

Rim: dmx: La PIV-a difino pli bone kongruas kun la signifo en aliaj lingvoj. Laŭ mia sperto ne multaj esperantistaj ŝakistoj uzas ĝin entute. <93-06-08>

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} kalkul/i <8> tr *a
{de1} berechnen *b
{en1} calculate ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Antaŭpripensi, taksi, serĉi la eblojn por plenumi atakon aŭ defendon por fari planon, kombinon. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-163

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} kapt/i <7> tr *a
{de1} schlagen *b
{de2} nehmen *b
{en1} capture ∞ to *b
{en2} take ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Lud-regule forpreni pecon kontraŭulan de la tabulo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-164

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} karcer/o <4> *a
{de1} Gefängnis *n* *b
{en1} prison *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Muro ĉirkaŭe de la soleca reĝo.
La mato de la reĝo pere de la ≈ tri-angula
metodo (./...). *a

(En ŝakludo:) Muro de feldoj, okupataj de
propraj peonoj aŭ kontrolataj de malamikaj
pecoj, ĉirkau figuro, precipe la reĝo. *c

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-165

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} katen/i <3> tr *a
{de1} fesseln *b
{en1} pin ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Fari tian atakan movon kontraŭ
peco, ke tiu ĉi ne povas formoviĝi de la linio
sen endanĝerigi aŭ perdi pli altkvalitan pecon.
*a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-166

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} mal'katen/i tr *a
{de1} entfesseln *b
{en1} unpin ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Liberigi katenitan (90/166)
pecon. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-167

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} kruc/a katenad/o *a
{de1} Kreuzfesselung *f* *b
{en1} crosspin *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Taktika elemento, per kiu figuro
estas
katenita (90/166) duoble. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-168

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} kolon/o <9> *a
{de1} Linie *f* *b
{en1} file *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Aro da feldoj (90/145) sur la
vertikala linio. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-169

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} kombin/i <4> tr *a
{de1} kombinieren *b
{en1} combine ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Unuigi plurajn ideojn por fari
atak-, defend- aŭ agad-planon, por ke ili ebligu
sukceson. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-170

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} kombini/o <2> *a
{de1} Kombination *f* *b
{en1} combination *b
{fr1} combination *f* *f

(En ŝak-ludo:) Deviga serio de movoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-171

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} kompens/o <3> *a
{de1} Kompensation *f* *b
{de2} Ersatz *m* *b
{en1} compensation *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Strategia elemento por egaligo
aŭ kontraŭa influo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-172

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.19#
{T1} LID

{eo1} konkurs/o <2> *a
{de1} Wettkampf *m* *b
{en1} competition *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Batalo, lukto inter konkurantoj laŭ difinitaj reguloj, kies rezulto celas atingi ian titolon. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-173

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} konsolidig**/i *a EVIT *c
{eo2} pli'solid/ig/i *b
{eo3} pli'firm/ig/i *b
{de1} konsolidieren *b
{en1} consolidate ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Firmigi, fortigi la pozicion (../..). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx; *c pb;

92/ŝak-174

Rim: dmx(93-05-17): "konsolid" ne estas radiko laŭ PIV, kaj ŝajnas al mi nebezona neologismo.
pb: Mi konsentas kaj pro tio markis {eo1} EVIT. «93-06-08»

{U1} 794.17#
{T1} LID
{eo1} kontraŭ/ul/o <2> *a
{de1} Gegner *m* *b
{en1} opponent *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kunludanto, kiu ludas kontraŭ mi. Malamiko. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-175

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} korekt/i <3> \ltr\i *a
{eo2} al'ĝust/ig/i *b
{de1} zurechtsetzen *b
{en1} adjust ∞ to *b
{fr1} adouber *b

(En ŝak-ludo:) Tuŝi propran aŭ kontraŭulan pecon ne por ĝin movi aŭ kapti, sed por ĝin korekte lokigi. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-176

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.18#

{T1} LID
{eo1} korespond/a parti/o *a
{de1} Fernpartie *f* *b
{en1} correspondence game *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ludo inter ŝakistoj ne loĝantaj en sama loko. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-177

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} kurier/o mal'traf/a *a
{de1} schlechter Läufer *m* *b
{en1} bad bishop *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kuriero, kies movadkapablo estas grandparte blokita per la propraj peonoj, fiksita sur la sama koloro. *d

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-178

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} kvadrat/o <6> *a
{de1} Quadrat *n* *b
{en1} square *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kvadrata parto de la tabulo en kiu la reĝo havas eblon atingi por preni kontraŭulan liber-peonon survoje al promoci-feldo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-179

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} kvadrat-regul/o *a
{de1} Quadratregel *f* *b
{en1} rule of the square *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Regulo, per kiu eblas determini, ĉu reĝo kapablas atingi malamikan liberpeonon antaŭ ol ĝi atingas la promocian feldon. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-180

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} kvalifik/a turnir/o *a
{de1} Qualifikationsturnier *n* *b

{en1} qualifying tournament *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Turniro, en kiu la ludantoj sin kvalifikas al partopreno en pli alta turniro. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-181

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} kvalit/o <5> *a
{de1} Qualität *f* *b
{en1} exchange *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Valor-diferenco inter turo kaj kuriero/ĉevalo. *c

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-182

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} kvalit/a ofer/o *a
{de1} Qualitätsoffer *n* *b
{en1} exchange sacrifice *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Intenca fordono de la kvalito. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-183

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} lini/o <11> *a
{de1} Linie *f* *b
{en1} line *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Serio de feldoj sur sama horizontalo, vertikalo, aŭ diagonalo de ŝaktabulo. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-184

Rim: pb(90-09-06): En kelkaj aliaj difinoj de tiu ĉi terminaro estas uzata «vico». «93-06-08»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} liber/a lini/o *a
{de1} offene Linie *f* *b
{en1} open file *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kolono nebarita de propraj aŭ kontraŭulaj peonoj. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-185

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.131
{T1} LID
{eo1} ek'lud/o *a
{de1} Anfang *m* der Partie *b
{en1} beginning of the game *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Malferma ludo. *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-186

Rim: ei(90-09-06): Neklara difino.

pb: Ĉu ne {de1} = «Eröffnung»? «93-06-08»

{U1} 794.10#
{T1} LID
{eo1} ŝak-lud/o *a
{eo2} reĝ/a lud/o *a
{eo3} ŝak/o *a
{de1} Schach *n* *b
{de2} Schachspiel *n* *b
{de3} königliches Spiel *n* *c
{en1} chess *b
{en2} royal game ∞ the *c
{fr1} échecs ∞ les *c

Ludo konsistanta el tridekdu diversaj pecoj (dek ses helaj kaj dek ses malhelaj) kiujn oni ŝovas sur tabulo konsistanta el sesdekkvar egalaj kvadratoj. Etapoj estas mez-ludo kaj fin-ludo. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-187

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.18#
{T1} LID
{eo1} simultan/a lud/o *a
{eo2} simultan/a seanc/o *b
{de1} Simultanspiel *n* *c
{en1} simultaneous exhibition *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ludo de elstara ŝak-ludanto samtempe kontraŭ certa aro da kontraŭuloj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx; *c pb;

92/ŝak-188

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} majstr/o <7> *a
{de1} Meister *m* *b
{en1} master *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Titolo donita de monda aŭ nacia ŝak-asocio al elstara ŝakludanto pro atingo de

antaŭdifinitaj rezultoj. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-189

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} mat/o (2) *a*b
{de1} Matt *n* *c
{en1} mate *ĉ
{en2} checkmate *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Stato, situacio de reĝo, en kiu tiu estas ŝakigita (90/252), kaj ne povas formoviĝi el la ŝakigo. EB 265/15. *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c pb; *ĉ dmx;

92/ŝak-190

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} mat/a ret/o *a
{de1} Mattnetz *n* *b
{en1} mating net *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Pozicio en kiu la regiono ĉirkaŭ la reĝo estas tiel premegita de adversaj figuroj, ke eskapo estas neebla. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-191

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} manovr/i <4> ntr *a
{de1} manövrieren *b
{en1} manoeuvre ∞ to *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Apliki strategian metodon, kiu delogas la kontraŭulon al taktikaj kaj poziciaj eraroj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-192

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.10#
{T1} LID
{eo1} matĉ/o <2> *a*b
{eo2} maĉ/o <2> *c
{de1} Wettkampf *m* *ĉ
{de2} Match *n* *ĉ
{en1} match *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Konkurso inter du ŝakistoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c PV; *ĉ dmx;

92/ŝak-193

Rim: ei(90-09-06): Mi nepre preferas la PV-an {eo2}, ĉar {eo1} ne estas korekte prononcebla.

dmx: En PIV estas troveblaj kaj matĉo kaj maĉo, sed mi same kiel ei preferas la duan. «93-06-08»

{U1} 794.12#
{T1} LID
{eo1} material/o <4> *a
{de1} Material *n* *b
{en1} material *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kolekta nocio por figuroj kaj peonoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-194

Rim: ei(90-09-06): Ĉu tiu termino ne estas peco (90/254)? Se jes, vi registru alian nocion sub ĉi tiu numero.

dmx: La diferenco inter "materialo" kaj "peco" estas ke nur la unua povas signifi plurajn pecojn kune. Oni diras: "mi gajnis materialon". Tio povas signifi, ke mi gajnis turon kontraŭ kuriero, aŭ kurieron kontraŭ peono, aŭ du peonojn, ktp. «93-06-08»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} montr/o-tabul/o *a
{de1} Demonstrationsbrett *n* *b
{en1} demonstration board *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Granda ŝak-tabulo por montri al alrigardantaro la staton de la ludo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-195

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} mov/o <2> *a
{de1} Zug *m* *b
{en1} move *c
{fr1} coup *m* *c

(En ŝak-ludo:) Paŝo, ŝovo de peco de unu feldo (.../...) al alia egale ĉu ĝi nur iras, aŭ ĉu ĝi samtempe kaptas kontraŭulan pecon (90/254). *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-196

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} ek'mov/o *a

{de1} erster Zug *m* *b
{en1} first move *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Unua movo de ambaŭ partneroj.
*a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-197

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} kviet/a mov/o *a
{de1} stiller Zug *m* *b
{en1} quiet move *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Prepara movo, celante pozician pliboniĝon aŭ preparon al atako. *b

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-198

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} mov-dev/ig/o *a
{de1} Zugzwang *m* *b
{en1} Zugzwang *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Situacio, en kiu mankas movo, kiu ne alportas malavantaĝon. *c

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-199

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.131
{T1} LID
{eo1} koher/a seri/o da mov/oj *a
{de1} koherente Reihe *f* von Zügen *b
{en1} coherent series of moves *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Sekvo da movoj de varianto (.../...) aŭ sistemo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-200

Rim: dmx: Laŭ mi ne ofta termino, sed ĝi povus esti utila. «93-06-08»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} not/ad/o *a
{de1} Notieren ∞ das *b
{en1} keeping a record *b
{en2} recording *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Skribado de la partio (devigo en turniro). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-201

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} ofer/i <4> tr *a
{de1} opfern *b
{en1} sacrifice ∞ to *c
{fr1} sacrificer *c

(En ŝak-ludo:) Prezenti pecon por kapto al kontraŭulo cele de atingo de pli rapida evoluo, de pli forta atako, de liberigo el prema situacio.
*a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-202

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} opozici/o <4> *a
{de1} Opposition *f* *b
{en1} opposition *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) La pozicio de reĝoj, kiuj staras sur la sama linio aŭ vico apartigitaj de unu, tri, aŭ kvin feldoj. *b Fon: *a

EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-203

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} long/a opozici/o *a
{de1} lange Opposition *f* *b
{en1} long opposition *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Pozicio de reĝoj, kiuj staras en opozicio apartigitaj de tri aŭ kvin feldoj. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-204

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} mal'long/a opozici/o *a
{de1} kurze Opposition *f* *b
{en1} short opposition *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Pozicio de reĝoj, kiuj staras en opozicio apartigitaj de unu feldo. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-205

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} potencial/a opozicio *a
{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Virtuala opozicio. *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-206

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.13#
{T1} LID
{eo1} rapid-mov/a partio *a
{de1} Schnellpartie *f* *b
{de2} Blitzpartie *f* *b
{en1} speed game *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Partio kun tre limigita ludtempo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-207

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.13#
{T1} LID
{eo1} partio <5> *a
{de1} Partie *f* *b
{en1} game *b
{fr1} partie *f* *b

(En ŝak-ludo:) *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-208

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} ŝveb-partio *a
{de1} Hängepartie *f* *b
{en1} adjourned game *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) En turniro partio, kiu estas interrompata por esti daŭrigata alitage. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-209

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} pas/ant/e pren/i *a
{eo2} preter'pas/ant/e pren/i *c
{de1} schlagen en passant *b
{en1} capture en passant ∞ to *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Kapti kontraŭulan peonon kiu per du-felda paŝo metis sin en najbaran

kolonon kaj en la saman vicon kiel la kaptanta peono. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-210

Rim: <92-11-26>

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} pat/a lud/ant/o *a
{de1}
{en1} Stalemated player *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ludanto, kies pecoj ne povas fari movon: la reĝo pro tio, ke li estante en ŝakigo per tiu movo venos en tiun staton. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-211

Rim: dmx: Mi ne memoras tiun kombinon de konceptoj. <93-06-08>

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} pat/o (2) *a*b
{de1} Patt *n* *c
{en1} stalemate *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) *a

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c pb; *ĉ dmx;

92/ŝak-212

Rim: <90-09-06>

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} peon/o (1) *a*b
{eo2} soldat/o <3> *ĉ ARĤ *d
{de1} Bauer *m* *c
{en1} pawn *e
{fr1} pion *e

(En ŝak-ludo:) La plej malforta ŝakpeco. Ĉiu kontraŭulo komencas partion kun ok el ili sur la vico antaŭ siaj figuroj. EB 265/13. *e

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c pb; *ĉ zam en LR#19; *d wah en LR#19; *e dmx;

92/ŝak-213

Rim: <93-04-19>

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} peon/o-ĉen/o *a
{de1} Bauernkette *f* *b
{en1} pawn chain *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Serio de diagonale interligitaj peonoj de la sama koloro. *d

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-214

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} ekscelsior***-peon/o* *a
{de1} Ekscelsiorbauer *m* *b
{en1} ekscelsior pawn *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) En ŝak-etudoj, peono kiu kuras de la origina feldo ĝis la promociata feldo kaj donas maton. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-215

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} izol/a peon/o *a
{de1} isolierter Bauer *m* *b
{de2} Isolani *m* *b
{en1} isolated pawn *b
{en2} isolani *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Peono al kiu mankas peono de la sama koloro sur unu el la du apudaj kolonoj. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-216

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} liber/a peon/o *a
{de1} Freibauer *m* *b
{en1} passed pawn *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Peono ne malhelpata de kontraŭulaj peonoj, kiu povas libere marŝi al la promociiĝo. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-217

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} pli'peon/o *a
{de1} Mehrbauer *m* *b
{en1} extra pawn *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Peono, kiun la unua ludanto posedas pli ol la alia. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-218

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} pend/ant/aj peon/oj *a
{de1} Hängebauern \Im,pli *b
{en1} hanging pawns *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Paro de peonoj de la sama koloro sur apudaj linioj, ekz. c kaj d, al kiuj ambaŭflanke mankas subteno de peonoj de la sama koloro ĉe la plej proksimaj linioj, ekz. b kaj e. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-219

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} post'las/it/a peon/o *a
{de1} rückständiger Bauer *m* *b
{en1} backward pawn *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Peono staranta izola aŭ lasta en peon-ĉeno negardata de alia peono, kiu ne povas antaŭen iri, sen ke ĝi estos prenata de kontraŭula peono. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-220

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} plan/o <5> *a
{eo2} projekt/o <4> *a
{de1} Plan *m* *b
{en1} plan *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Cel-direktita pripensado per kiaj strategiaj kaj taktikaj rimedoj oni povas atingi celtrafajn rezultojn. *a
Celdirektita ideo, per kiu ludanto esperas atingi difinitan celon. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-221

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} poent/o (1) *a*b
{de1} Punkt *m* *c
{en1} point *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Unuo de valoro ĉe ludoj, sportoj, lernejoj ktp.: superi la rivalon per du ~oj. *a*b

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c dmx;
92/ŝak-222

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} profilaktiko <2> *a
{de1} Prophylaktikum *n* *b
{en1} prophylaxis *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Preventaj rimedoj por eviti malavantaĝojn. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;
92/ŝak-223

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} promoci/o <2> *a
{de1} Umwandlung *f* *b
{en1} promotion *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ali-valorigo de peono, kiu atingas la lastan feldon (90/145) en kolono. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;
92/ŝak-224

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} sub'promoci/o *a
{de1} Unterverwandlung *f* *b
{en1} underpromotion *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Promocio ne al damo, sed al alia figuro. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;
92/ŝak-225

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} re'fal/o *a
{de1} Absteigen *n* *b
{en1} demotion *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Falo de unu klaso de malpli alta klaso pro nesufiĉa rezulto en konkurso. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;
92/ŝak-226

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.1##
{T1} LID
{eo1} *a

{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) *a

Fon: *a EŜLI;
92/ŝak-227

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} remi**/o *a
{de1} Remis *n* *b
{en1} draw *c
{fr1} null *c

(En ŝak-ludo:) Fin-rezulto en partio finanta sen gajno, sen perdo, sen venkito, sen venkinto; duonpoenta partio. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;
92/ŝak-228

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} rezign/o <2> *a
{eo2} kapitalici/o <2> *a
{de1} Aufgabe *f* *b
{en1} resignation *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Cedo de partio. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;
92/ŝak-229

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.13#
{T1} LID
{eo1} ripost"/i ntr *a*b
{de1} erwidern *c
{en1} respond ∞ to *ĉ
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Rebatu tuje kaj vige, ofte sprite. *a*b

Fon: *a EŜLI; *b PIVS; *c pb; *ĉ dmx;
92/ŝak-230

Rim: dmx: En la angla ne ekzistas verbo kun tiu tre specifa senco, sed ja ekzistas substantivo "riposte" kun tiu senco.

"respond" estas pli ĝenerala vorto, plimalpli samsignifa kiel "respondi". «93-06-08»

{U1} 794.123
{T1} LID
{eo1} ŝak-horloĝ/o *a
{de1} Schachuhr *f* *b
{en1} chess clock *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Duobla horloĝo uzata por kontroli la tempouzon de la du ludantoj dum partio. EB 265/16. *c

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-231

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} famili/a ŝak/o *a
{de1} Familienschach *n* *b
{en1} family check *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ŝakigo (../...) ligita kun samtempa atako kontraŭ la damo. *a
Samtempa atako fare de ĉevalo kontraŭ reĝo kaj du aliaj figuroj. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-232

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} kruc/a ŝak/o *a
{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Movado, kiu forigas ŝakon kaj samtempe ŝakigas al adversa reĝo. *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-233

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} strategi/o <3> *a
{de1} Strategie *f* *b
{en1} strategy *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ĝenerala planado por akiri diversajn avantaĝojn. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-234

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} ŝton/eg/o *a
{de1}
{en1} stonewall *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Rigida, sed ne facile penetrebla aranĝo de peonoj sur la nigraj aŭ blankaj feldoj, alterne sur la tria kaj kvara vico. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-235

Rim:

{U1} 794.133
{T1} LID
{eo1} ŝanĝ/o <3> *a
{eo2} for'ŝanĝ/o *a
{eo3} inter'ŝanĝ/o *c
{de1} Austausch *m* *b
{en1} exchange *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Reciproka forprenado de egalvaloraj pecoj, kiuj estas samtempe forigataj de la tabulo. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-236

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.15#
{T1} LID
{eo1} taktik/o <3> *a
{de1} Taktik *f* *b
{en1} tactics *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ekrimarko de movaj eblecoj al avantaĝoj kaŭzita de malbonaj movoj de la kontraŭulo. *a

La arto aranĝi la pecojn por atingi difinitan celon. *c

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-237

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} temp/a trans'paŝ/o *a
{de1} Zeitüberschreitung *f* *b
{en1} time forfeit *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Uzo de pli da tempo ol permesite laŭ antaŭa interkonsento. *d
Samsignifa al perdo de la partio; en koresponda ŝako nur perdo per la dua transpaŝo. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-238

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} tru/o <5> *a
{de1} Loch *n* *b
{en1} hole *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Malforta feldo (90/145) en la peon-formacio, peon-ĉeno, kiu faciligas

atakon, kombinon. *a
Nedefendita aŭ malfacile defendebla feldo, kiu
tial dum la mezludo invitas atakon aŭ okupon
de la kontraŭulo. *b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-239

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} spac/a tru/o *a
{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Movo de peono antaŭ la reĝo
post la aroko, kiu malhelpas maton sur la baza
vico. *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-240

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.19#
{T1} LID
{eo1} turnir/o <3> *a
{de1} Tunier *n* *b
{de2} Schachtunier *n* *b
{en1} tournament *c
{fr1} tournoi *c

(En ŝak-ludo:) Konkurso inter pluraj ŝak-
ludantoj. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-241

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} tuŝ/it/e lud/it/e *a
{de1} berührt geführt *b
{en1} touch move *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Devo movi tuŝitan pecon. *a

Fon: *a EŜLI; *b pb; *c dmx;

92/ŝak-242

Rim: «92-11-26»

{U1} 794.131
{T1} LID
{eo1} variant/oj *a
{de1} Varianten *f,pl* *b
{en1} variations *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Alternativaj serioj de movoj de
unu sama pozicio, respektive en la literaturo
fiksitaĵoj serioj de movoj. *a*b

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-243

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} vic/o (1) *a*b
{de1} Reihe *f* *c
{en1} rank *c
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ĉiu horizontale konstruita serio
da feldoj sur la ŝaktabulo. *c

Fon: *a EŜLI; *b PIV; *c dmx;

92/ŝak-244

Rim: pb(92-11-26): Foje estas uzata linio, foje vico.
«93-06-08»

{U1} 794.132
{T1} LID
{eo1} levier/o <2> *a
{de1}
{en1}
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Strukturo de peonoj, kiu
prezentas eblecon kapti adversan peonon (vidu:
hebli). *a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-245

Rim: ei: Ne taŭga termino, ĉar la peonoj ne levas ion.
«90-09-06»

{U1} 794.17#
{T1} LID
{eo1} dedukt/a lud/ant/o *a
{de1} deduzierender Spieler *m* *b
{en1} deductive player *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ludanto, kiu procedas laŭ
logika principo (laŭ *Tarrasch*). *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-246

Rim: dmx: Mi ne konas tiun esprimon, sed ŝajnas eble,
ke *Tarrasch* skribis ion tian. «93-06-08»

{U1} 794.17#
{T1} LID
{eo1} indukt/a lud/ant/o *a
{de1} induzierender Spieler *m* *b
{en1} inductive player *b
{fr1}

(En ŝak-ludo:) Ludanto, kiu preferas la
intuicion kaj la kombinadon (laŭ *Tschigorin*).
*a

Fon: *a EŜLI;

92/ŝak-247

Rim: dmx: La difino ŝajne rilatas pli al 'romantika'

ludmaniero, kiel ĉe *Spielmann* au *Tal*, ol al la kutima senso de 'indukti'. Sed mi ne konas la aldiron de *Tschigorin*. «93-06-08»

{U1} 794.18#
{T1} LID
{eo1} pas/ig/o de la mov/o *a
{de1}
{en1} passing the move *b
{fr1}

(En ŝak-ludo en penda partio (../...):) Lasta movo de la ludanto laŭvice. *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-248

Rim: dmx: Neklara difino. Ĉu oni celas specialan specon de la ŝakludo, en kiu pli ol unu persono movas alterne aŭ ne finita partio, en kiu unu donas la movon al la alia per faro de la lasta movo antaŭ la interrompo? «93-06-08»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} reĝ/o (3) *a
{de1} König *m* *b
{en1} king *c
{fr1} roi *m* *ĉ

Ŝaka ĉefa peco, kiu devas esti ŝirmata kontraŭ mato: la nigra, la blanka ~o. EB 265/8. *a

Fon: *a PIV; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-249

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} kurier/o (2) *a
{de1} Läufer *m* *b
{en1} bishop *c
{fr1} fou *m* *ĉ

Ŝakpeco, kiu povas moviĝi diagonale en la tuta larĝo de la tabulo. EB 265/10 *a

Fon: *a PIV; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-250

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} tur/o (4) *a
{de1} Turm *m* *b
{en1} rook *c
{en2} castle *c
{fr1} tour *f* *ĉ

(En ŝak-ludo:) EB 265/12 *a

Fon: *a PIV; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-251

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.11#
{T1} LID
{eo1} ŝak/ig/o *a
{de1} Schach *b
{en1} check *b
{fr1} e'checs *b
(En ŝak-ludo:) *a

Fon: *a EŜLI; *b dmx;

92/ŝak-252

Rim: «93-06-08»

{U1} 794.134
{T1} LID
{eo1} komenc/a pozici/o *a
{de1} Ausgangsstellung *f* *b
{en1} opening position *c
{fr1} position *f* de départ *m* *ĉ
(En ŝak-ludo:) EB 265/1 *a

Fon: *a EŜLI; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-253

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.121
{T1} LID
{eo1} pec/o (4) *a
{de1} Figur *f* *b
{en1} piece *c
{fr1} pièce *f* *ĉ

Figuro (90/148) aŭ peono (90/213) en ŝak-ludo. *a

Fon: *a PIV; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-254

Rim: «90-09-06»

{U1} 794.122
{T1} LID
{eo1} ŝak-tabul/o *a
{de1} Schachbrett *n* *b
{de2} Spielbrett *n* *b
{en1} chessboard *c
{fr1} échiquier *ĉ

Pretigita tabulo por ŝak-ludo. EB 265/1 *a

Fon: *a PIV; *b DB-De; *c DB-En; *ĉ DB-Fr;

92/ŝak-255

Rim: «90-09-06»

Konverto al pdf 09.2006, pb